

BOLALARGA PSIXOLOGIK YONDASHUV ASOSIDA INGLIZ TILINI O'YIN VA INTERFAOL USULLARDAN FOYDALANIB O'RGATISH.*Nazarova Dilnoza O'razaliyevna**Samarqand Zarmed universiteti "Ijtimoiy fanlar" kafedrası**o'qituvchisi**Abdusalomova Sevara Dilshod qizi**Samarqand chet tillar instituti 2 kurs talabasi*

Anotatsiya: Ushbu maqola bolalarga ingliz tilini o'rgatishda o'yinlar va interaktiv usullarning o'rnini tahlil qiladi. Unda bolalar tilni qanday tabiiy holda o'rganishi, qanaqa metodlardan foydalanish ularning e'tiborini jalb qilishi va o'rganish samaradorligini rivojlantirish tushuntiriladi. Ushbu maqolada bolalarning til ko'nikmalarini rivojlantirish(gapirish, tinglab tushunish, o'qish va yozish) grammatikasini rivojlantirish, so'z boyligini kengaytirish va ijodiy fikrlashni rivojlantirish yo'llari taqdim etilgan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, o'yin asosida o'qitish strategiyalaridan foydalanish bolalarning faolligini oshiradi, o'rganishdagi stressni kamaytiradi va ta'lim jarayonini yanada qiziqarli qiladi.

Kalit so'zi: Bolalar, til organish, o'yinlar, interaktiv usullar, motivatsiya, so'z boyligi, faollashtirilgan ta'lim, pedagogika, jalb qilish, o'qitish strategiyalari.

Annotation: This article analyzes the role of games and interactive methods in teaching English to children. It explains how children naturally learn the language, which methods attract their attention, and how these methods enhance learning effectiveness. The article presents ways to develop children's language skills (speaking, listening comprehension, reading, and writing), improve grammar, expand vocabulary, and foster creative thinking. The research findings show that using game-based teaching strategies increases children's engagement, reduces stress in learning, and makes the educational process more enjoyable.

Keywords: Children, language learning, games, interactive methods, motivation, vocabulary, enhanced education, pedagogy, engagement, teaching strategies.

Kirish: Bolalarga ingliz tilini o'rgatishda ularning qiziqishlaridan kelib chiqib yondashish zarur. An'anaviy o'qitish usullari har doim ham samarali natija bermaydi va bolalarning faol ishtirokini ta'minlay olmaydi. Bu o'qituvchilarni har bir bolaning shaxsiy manfaatlariga moslashtirilgan interfaol va o'yin usullarini izlashga olib keladi. O'yinlar bolaning diqqatini jamlashga yordam beradi va ularga bosim ostida emas, balki tilni tabiiy va yoqimli tarzda o'rganishga imkon beradi. Ushbu maqolada o'yinlar, vizual vositalar va interfaol tadbirlar bolalar uchun til o'rganish samaradorligini qanday oshirishi tahlil qilinadi.

BOLALARGA INGLIZ TILI O'QITISHNING SAMARALI USULLARI

1. "Jami jismoniy javob" usuli

“Ushbu faoliyat juda ko'p umumiy jismoniy javobni o'z ichiga oladi. Talabalar gapirishlari shart emas, balki o'qituvchi (yoki boshqa talaba) taklif qilgan tarzda harakat qilishlari kerak. Bu talabalarni o'z o'rinlaridan tushirish, til bilan shug'ullanish va shu bilan birga stol ishi bilan dam olishning ajoyib usuli”.

Nima uchun u ishlaydi:

bolalarga so'zlarni harakatlar bilan bog'lash imkonini beradi, bu esa so'z boyligini saqlashni osonlashtiradi va tinglash qobiliyatini oshiradi. Harakatga asoslangan yondashuv tashvishni kamaytiradi va faollikni oshiradi.

2. “Hikoya va qayta hikoya qilish” usuli

“Hamma o'quvchilar, go'daklardan tortib buvilargacha, ertaklar bilan yaxshiroq o'rganadilar. Hikoyalar energiya beruvchi. Kimdir: "Men sizga bir voqeani aytib beray", desa, tinglovchilar quloqlarini ko'tarib, tabassum qiladilar. Hatto qiyin haqiqatlarni ham hikoya orqali osongina o'rgatish mumkin.”

Nima uchun u ishlaydi:

Hikoyalar tinglab tushunish, tasavvur qilish va madaniy tushunishni tabiiy tarzda kuchaytiradi. Hikoyalar bolalarga kontekstda lug'at va grammatikani o'rganishga yordam beradi.

3. “Kimnidir toping?” - interaktiv nutq o'yini

“Bu og'zaki mashg'ulot bo'lib, o'quvchilar o'z joylaridan turib bir-birlari bilan gaplashadilar. Maqsad – sinfda berilgan so'rov savoliga ijobiy javob bera oladigan odamni topish”.

Nima uchun u ishlaydi:

Bu mashg'ulot tengdoshlarining o'zaro munosabatini rag'batlantiradi, o'quvchilarga savol tuzishda mashq qilishda yordam beradi va bo'shashgan muhitda gapirishga bo'lgan ishonchni mustahkamlaydi.

4. “Song Bingo” - Lug'at va tinglash o'yini

“Talabalar to'r chizadi va qo'shiqdan tanlangan so'zlarni to'ldiradi. Tinglashda ular eshitgan so'zlarni kesib tashlaydilar. Bir qatorni birinchi bo'lib yakunlagan g'alaba qozonadi.”

Nima uchun u ishlaydi:

Musiqaga asoslangan mashg'ulotlar so'z boyligini mustahkamlaydi, talaffuzni yaxshilaydi va eshitish qobiliyatini o'rganuvchilarni jalb qiladi.

5. “So'z devori” - Vizual lug'atni kengaytirish

“Bolalar so'zlarni muntazam ravishda ko'rganlarida va ular bilan turli kontekstlarda muloqot qilganda yaxshiroq o'rganadilar. So'z devori lug'atni ochiq va qiziqarli qiladi.”

Nima uchun u ishlaydi:

So'z devori yangi so'zlarni vizual ravishda mustahkamlaydi, bolalarga turli kontekstlarda lug'atni eslab qolish va ulardan foydalanishga yordam beradi.

6. "Dialog jurnallari" - yozish va muloqot

"Muloqot jurnallari o'quvchilarga tilni yanada ravonroq va ishonchli tarzda ishlatishga yordam berish, shuningdek, so'z boyligini oshirishning oson va samarali usulidir."

Nima uchun u ishlaydi:

Stresssiz muhitda yozish talabalarga ravonlik, fikr yuritish va shaxsiy ifodani rivojlantirishga yordam beradi.

7. "O'ngga / chapga o'tish" - Grammatik o'yin

"Bolalarga aytingki, siz jumalarni xato bilan yoki xatosiz o'qiysiz. Agar jumla to'g'ri bo'lsa, ular o'ngga, noto'g'ri bo'lsa, chapga sakrashlari kerak."

Nima uchun u ishlaydi:

Harakatni grammatika bilan birlashtirish tinglab tushunish va aniqlikni mustahkamlashga yordam beradi.

8. "Rasmi diktant" – tinglash va chizish

"Bolalar tavsifni tinglashadi va tegishli rasmni chizishadi. Bu tinglash va tushunish qobiliyatini ijodiy tarzda jalb qiladi. "

Nima uchun u ishlaydi:

Bu usul tinglab tushunishni, ijodkorlikni va tafsilotlarga e'tiborni yaxshilaydi.

9. "Hot Potato" - Tez fikrlash lug'at o'yini

"Musiqqa chalinayotganda o'quvchilar predmetni o'tkazib yuborishadi. Musiqqa to'xtaganda, ular maqsadli toifadagi so'zni nomlashlari kerak."

Nima uchun u ishlaydi:

Tez fikrlashni, so'z boyligini eslab qolishni va qiziqarli muhitda faol ishtirok etishni rag'batlantiradi.

10. "Jigsaw o'qish" - hamkorlikda o'rganish

"Bolalar matnning turli qismlarini o'qiydilar, so'ngra to'liq hikoyani qayta qurish uchun birgalikda ishlaydilar. Bu usul o'qishni tushunish va jamoada ishlashni kuchaytiradi".

Nima uchun u ishlaydi:

Jigsaw o'qish hamkorlikda o'rganishni targ'ib qiladi va bolalarga umumlashtirish ko'nikmalarini mashq qilishga yordam beradi.

11. "Rol o'ynash" - gapirishda ishonchni mustahkamlash

"Rolli o'yin faoliyati talabalarga xavfsiz muhitda turli xil shaxslarni qabul qilish va haqiqiy suhbatlarni mashq qilish imkonini beradi."

Nima uchun u ishlaydi:

Bolalarga ravonlik, ishonch va real dunyoda muloqot qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi.

12. "Sirli rasm" - tavsiflovchi nutq faoliyati

"Bir o'quvchi yashirin rasmni tasvirleydi, boshqa o'quvchi esa tavsifga asoslanib uni chizishga harakat qiladi."

Nima uchun u ishlaydi:

Tasviriy tilni, tinglab tushunishni va gapirish ko'nikmalarini yaxshilaydi.

13. "Iskala" so'rovi - tanqidiy fikrlash va o'qish

"Ushbu faoliyat bolalarga matn haqida chuqurroq fikr yuritishga yordam beradigan ketma-ket savollarga rahbarlik qilishni o'z ichiga oladi."

Nima uchun u ishlaydi:

Tanqidiy fikrlashni, o'qishni tushunish va matnlarni chuqurroq tushunishni rivojlantiradi.

14. "Zanjir" hikoyasi - hamkorlikda hikoya qilish

"Har bir o'quvchi oldingi o'quvchining gapiga asoslanib, hikoyaga jumla qo'shadi. Natijada oldindan aytib bo'lmaydigan va qiziqarli hamkorlik hikoyasi.

Nima uchun u ishlaydi:

Ijodkorlikni, hamkorlikni va ravon gapirishni rag'batlantiradi.

15. "Clap-snap ritmi" - fonemik xabardorlik faoliyati

"Bolalar talaffuz va bo'g'in idrokini mustahkamlash uchun qarsaklar va chayqalishlar yordamida lug'at so'zlarini bir ritmda takrorlaydilar."

Nima uchun u ishlaydi:

Yosh o'quvchilarga fonematik ongini rivojlantirish va talaffuzni yaxshilashga yordam beradi.

Xulosa

Ushbu 15 usul bolalarga ingliz tilini o'rgatishning qiziqarli va samarali usullarini taqdim etadi. Ushbu o'yinlar, harakat, hikoyalar va hamkorlikda o'rganishni o'z ichiga oladi, bu esa o'quvchilarning ishtiroki va esda qolishini oshirish bilan bir qatorda bolalarni diqqatini jamlashga, xotirasini mustahkamlashga, tafakkurini kengaytirishga, xayoli va tasavvurini boyitishga va irodasini rivojlanishida yordam beradi. O'yinlar bolaning bosim ostida emas, balki tilni tabiiy va yoqimli tarzda o'rganishga imkon beradi. Ushbu maqolada o'yinlar, vizual vositalar va interfaol tadbirlar bolalar uchun til o'rganish samaradorligini qanday oshirishi usllari haqida ma'lumotlar yoritilgan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Kameron, L. (2001). "Bolalarga ingliz tilini o'rgatish". Oksford universiteti matbuoti.
2. Snarski, M. (2019). "Til o'rgatish faoliyatining Monster kitobi". Ta'lim va madaniyat masalalari byurosi, AQSh Davlat departamenti.

